

**Громадська організація
«Київський економічний науковий центр»**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ
ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ
В СВІТОВОМУ АСПЕКТІ»**

12 лютого 2022 року

Київ
2022

УДК 339.13(063)
К 64

Конкурентоспроможність економіки країни в світовому аспекті: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 12 лютого 2022 р.). – К.: ГО «Київський економічний науковий центр», 2022. – 92 с.

УДК 339.13(063)
К 64

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Кукель Г. С.

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ
АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ5

Пеляк А. В., Ханова О. В.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗБЕРЕЖЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ
АГРОПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ НА РИНКУ ЄС10

Стрілець В. Ю.

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ ЯК СУЧАСНИЙ СВІТОВИЙ ТРЕНД15

Чень Юйсі

ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО БІЗНЕС КЛІМАТУ В КНР21

СЕКЦІЯ 2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Даниленко Н. Б.

ПРОБЛЕМИ ЗНИЖЕННЯ АНТИІНФЛЯЦІЙНИХ РИЗИКІВ В УКРАЇНІ24

Мамій К. В.

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗМІН БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ ПІДПРИЄМСТВ
У РЕАЛІЯХ ПАНДЕМІЇ COVID-1929

Мостова К. А.

СПЕЦИФІКА ФУНКЦІЙ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ33

Педорченко А. Л.

ДОДАНА ВАРТІСТЬ ПРИ ЕКСПОРТІ
ОЛІЙНИХ ТА ПРОДУКТІВ ПЕРЕРОБКИ38

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Андрушків І. П.

ОЦІНКА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ
ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ З ДОПОМОГОЮ АКТИВІЗАЦІЇ
ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ41

Коваль Д. С.

ЕТАПИ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА47

Комлев І. О.

КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ
СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА
ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ
ЙОГО ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ50

Стрельченко Н. М.
АДАПТИВНІ ПОКАЗНИКИ ДІАГНОСТУВАННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ 55

Тимошенко К. В.
СИСТЕМА ОПЕРАТИВНОГО МАРКЕТИНГУ
ЯК ОСНОВА УПРАВЛІННЯ ТОРГОВЕЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ 59

Ходаківський В. М.
ОБҐРУНТУВАННЯ УМОВ ЕФЕКТИВНОГО
ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТОВ «ЛІЩИНСЬКЕ»
ЖИТОМИРСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ..... 63

СЕКЦІЯ 4. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Мартинов Д. О.
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСІВ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ 69

Морозова Л. С., Стрельчук Д. М.
ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ
СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ 74

Пась Я. І.
ПРОЦЕС ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ
У ВЗАЄМОДІЇ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ З КЛІЄНТАМИ 77

Яструбецька Л. С.
КЛАСИФІКАЦІЯ КОРУПЦІЙНИХ ДІЙ
В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ 79

СЕКЦІЯ 5. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

Вербицький Я. С.
УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКАМИ
ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕХНОЛОГІЙ МАШИННОГО НАВЧАННЯ..... 84

Дивак В. В.
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ
ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ
НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ МАЙБУТНІХ МАРКЕТОЛОГІВ 87

СЕКЦІЯ 1. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Кукель Г. С.

кандидат економічних наук,

кафедра міжнародних економічних відносин

Донецький національний університет імені Василя Стуса

м. Вінниця, Україна

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Глобалізація світової економіки, що є об'єктивним процесом, робить визначальний вплив на розвиток всіх країн. Основу цього процесу утворює «економіка знань» – інновації, нові технології, високоосвічений, кваліфікований персонал. В умовах сьогодення конкурентоспроможною може бути тільки та національна економіка, що найефективніше використовує можливості глобалізації. Аграрний сектор, як і інші сфери економіки, знаходиться під впливом глобалізації, міжнародних потоків капіталу та інвестицій, транснаціональних корпорацій [3, с. 129].

Перед нашою державою й вітчизняним аграрним бізнесом постало завдання розв'язання важливої проблеми, що пов'язана з вибором та реалізацією ефективних шляхів розвитку в нових геополітичних умовах, а наслідки впливу глобалізації стають дедалі відчутнішими.

Слід зазначити, що 2020 рік був одним із найскладніших за останні роки для вітчизняного агропромислового комплексу, що зумовлено, насамперед, вкрай несприятливими погодними умовами, загальносвітовою тенденцією до значного здорожчання всіх складових виробництва, передусім енергетичної та пандемією COVID-19.

Україна опустилася на одну позицію за індексом конкурентоспроможності та стала 55 з 63 країн, і залишається найменш конкурентоздатною в регіоні Західної та Східної Європи. Про це йдеться в рейтингу індексу конкурентоздатності країн 2020 року, опублікованому Міжнародним інститутом управління розвитком.

Впродовж 2020 року сільське господарство функціонувало в умовах подолання викликів, таких як природні катаклізми та діяльність при карантинних обмеженнях як в середині країни (внутрішній ринок), так в країнах-партнерах (зовнішній ринок). Певним чином вплив пандемічного фактору відобразився на тваринництві в незначній частині залежності її діяльності від зовнішнього попиту, який в більшості країн – партнерів був суттєво нижчим за звичайний.

В цілому попит на продукти сільського господарства (у т.ч. внутрішній) підтримували діяльність галузі і агробізнес міг скористатися програмами підтримки від Уряду (зокрема, «Кредитні канікули», «Податкові преференції» та «Підтримка малого і середнього бізнесу»), які певною мірою дозволяли зняти фінансове навантаження на підприємців у період карантинних обмежень. Крім того, на противагу 2019 р. сільськогосподарські виробники у 2020 р. функціонували в умовах стабільної державної підтримки АПК, виплаченої майже в повному обсязі, запланованому у бюджеті 2020 р., що у складних умовах забезпечувало фінансову стабільність у сільському господарстві. За даними Мінекономіки у 2020 р. було збережено аграрну підтримку і виплачено аграріям усі 4 млрд грн. (у 2019 р. сплачено 4,8 млрд. грн з передбачених 5,9 млрд грн).

В таких умовах, ключову роль у сільському господарстві зіграло значне погіршення погодних умов, що суттєво вплинуло на результати рослинництва, яке маже повністю і сформувало негативний внесок у падінні сільськогосподарського виробництва.

Відтак, за підсумком 2020 р., на противагу попереднім двом рокам, обсяги виробництва с/г продукції значно скоротилися – на 11,5%.

За підсумком 2020 р. обсяги виробництва рослинницької продукції скоротилися на 13,9%. Дана галузь одна з небагатьох, яка

не відчула негативного впливу карантинних обмежень. А як і в попередніх роках переважно залежала від погодних кліматичних умов, що у 2020р. в основному характеризувалися як нестабільні і складні та мали суттєвий негативний вплив (тепла і малосніжна зима, низькі запаси вологи в ґрунті, заморозки у весняний період та засуха в період вегетації в окремих регіонах) під час перезимівлі озимих культур, а також вегетації та дозрівання основних с/г культур. Це відповідно позначилося на зниженні врожайності більшості с/г культур порівняно з минулим роком, зокрема: зернових культур – зменшення урожайності на 14,7%, обсягів врожаю – на 17,6% станом на 01.12.2020, соняшнику – на 20,8% та 14,6% відповідно, сої – на 12,9% та 32,9%, буряка цукрового – на 6% та 29,6%, овочів відкритого ґрунту – на 2,9% та 0,8%, а також культур плодоягідних – врожай «мінус» 8,3% станом на 01.12.2020 [1].

За підсумками 2020 р. у виробництві тваринницької продукції спостерігалось скорочення обсягів виробництва на 2,6% і на противагу рослинництву найбільший негативний вплив на галузь відбувся через зниження зовнішнього попиту на продукцію птахівництва, яке поєдналось з впливом факторів, які формувалися у попередніх періодах, а саме: високі фінансові затрати на вирощування поголів'я ВРХ та зростання конкуренції на внутрішньому ринку з імпортною молочною продукцією, яка в переважній більшості субсидіюється іншими країнами (за даними ДМС у 2020 р. імпорт молочної продукції (гр. 401–406)) зріс у 2,1 рази, низькі закупівельні ціни на молоко у господарств населення (за даними Держстату за 10 міс. 2020 р. закупівельні ціни на молоко у господарств населення порівняно з підприємствами нижчі на 22,2%) [5].

Як наслідок, виробництво молока скоротилося на 4,2%. У свою чергу, у 2020р. карантинні обмеження у країнах торгових партнерах перманентно негативно впливали на попит на вітчизняну продукцію птахівництва. Так, виробництво яєць скоротилося на 2,9%, у т.ч. на тлі зменшення поголів'я птиці з урахуванням впливу закриття окремих птахофабрик на тлі зниження рентабельності вирощування птиці. Крім іншого мав місце і певний вплив активізації

антимонопольних процесів через порушення законодавства про захист економічної конкуренції. За даними ДМС у 2020 р. експорт яєць (гр. 407–408)) скоротився на 20,5%. Станом на 01.01.2021 поголів'я ВРХ скоротилося на 6,2%, птиці – скоротилося на 9,3%, а свиней – зросло на 2%. У 2020 р. обсяги реалізації на забій с/г тварин (у живій масі) зменшились на 1,1%.

Основним важелем забезпечення конкурентоспроможності є ефективність господарської діяльності.

Безумовно, необхідно прискорити прийняття й інших законодавчих актів, що гарантуватимуть створення цивілізованої інфраструктури земельного ринку.

Пріоритетним напрямом підвищення конкурентоспроможності є удосконалення фінансово-економічних умов господарювання сільгосп підприємств, зокрема формування доступу до фінансових ресурсів, системи державної підтримки та удосконалення умов оподаткування.

Окремої уваги потребує питання формування інфраструктури ринків аграрної продукції, на яких базується система організованого ринку, що суттєво впливає на конкурентоспроможність вітчизняного аграрного сектора.

Слід також наголосити на необхідності концентрації зусиль аграрної науки в цілому і зокрема її економічному заgonу на пріоритетних напрямках.

Потребує посилення практичний аспект роботи аграрних економістів. Світова наука пішла в цьому плані набагато далі – як у багатьох країнах постійно роблять прикладні розрахунки щодо впливу на ефективність діяльності сільгосп підприємств тих чи інших кроків аграрної політики. Наприклад, чи сприяє надання дотацій на закупівлю міндобрив зростанню ефективності, які варіанти тваринницьких дотацій є найбільш дієвими тощо.

Наступний крок для аграріїв – пошук фінансових ресурсів для впровадження технологій, закупівлі техніки й обладнання. І тут також необхідно запропонувати нововведення, здатні полегшити прогрес тих підприємств, які потенційно спроможні його досягти.

Черговий крок – формування ринків. Вважаємо, що треба відійти від традиції ототожнювати ринки лише з кооперативом або агроторговим домом – на часі докорінне удосконалення ринкового інструментарію. Форвардна й ф'ючерсна торгівля дала б можливість і аграріям, і державі «бачити» ринок на перспективу, раціонально планувати структуру посівів, прогнозувати доходи від реалізації. В результаті управлінці мають можливість приймати виважені та обґрунтовані рішення, а поки що працюємо значною мірою інтуїтивно.

Вивчення зарубіжного досвіду формування конкурентного середовища в агропромисловому комплексі дозволяє зробити узагальнюючий висновок: ступінь розвитку конкурентного середовища агропромислового комплексу визначається ефективністю роботи окремих сільськогосподарських підприємств і в дуже більшій мірі державною підтримкою товарного аграрного виробництва за допомогою досить різнобічних, в тому числі і протекціоністських заходів.

Література:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 30.07.2021)
2. The Global Competiveness Index 2020. The Global Competitiveness Report 2020. World Economic Forum URL: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report2020/> (дата звернення: 30.07.2021)
3. Зеленська О.О. Аглоглобалізація та її можливі наслідки для України. *Економіка АПК*. 2012. № 7. С. 128–131.
4. Чинники і тренди економічного зростання в Україні: колективна монографія / за ред. д.е.н М.І. Скрипниченко; НАН України. Київ, 2018. 386 с.
5. Стратегічний план діяльності Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України на 2020–2024 роки. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=8994a235-a0f34b-25a42c45bc7ac034dd&title=StrategichniiPlanDiiialnostiMinisterstvaRozvitkuEkonomiki-TorgivliTaSil'skogoGospodarstvaUkrainiNa2020-2024-Roki-aktualizovani> (дата звернення: 30.07.2021).

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ
ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ
В СВІТОВОМУ АСПЕКТІ»**

м. Київ, 12 лютого 2022 року

Редактор, коректор – А.В. Білий
Технічний редактор, комп'ютерна верстка – Ю.Г. Войтюк

Видано за авторською редакцією.

Здано в роботу 14.02.2022 р. Підписано до друку 16.02.2022 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Цифровий друк. Ум. друк. арк. 5,35. Зам. № 2102-90. Тираж 100 прим.
Ціна договірна.

Віддруковано з готового оригінал-макету: ФОП Головка О.А.

Моб.тел: +38 099 414 86 36

Printed in Ukraine